

Bestiari

L'ELEFANT

La primavera de l'any 778, un exèrcit sota les ordres de Carlemany va arribar a les portes de Saragossa, dominada per tropes fidels a abd Al-Rahman, el primer emir independent del califat de Còrdova. Amb la intenció d'evitar la guerra, abd Al-Rahman va enviar a Carlemany una carta i un elefant. Reproduïm el text de la carta segons la versió catalana medieval, conservada en el capítol 428 de la crònica universal coneguda amb el nom de *Flos mundi*:

abd Al-Rahman, dels Banu Umayya de Damasc, per la permissió e voluntat de Déu omnipotent emir d'al-Andalus, mantenidor e defenedor de la santa secta e doctrina de nostre sant profeta Mafomet, a l'alt e molt noble emperador dels crestians, Carlemany, salut e dilecció en aquell senyor, rei dels reis, qui creà lo cel e la terra.

Com a testimoni de la nostra amistat e bon voler nós us enviam un present en què us adelirarets granment. És una gran bèstia, la major que hom sàpia, e ha moltes belles natures. Les seues dents són vori, e lo seu nas és llong e fort, semblant a serp, e és usat com a mà. E dien los naturals que elefants són de llonga vida, car llegim que viuen de dos-cents fins en tres-cents anys. E jatsia que ell sia molt aspre e molt brau, emperò ell torna molt suau tantost que és pres. E sapiats que la natura de l'elefant és tal que la femella abans de tretze any e lo mascle abans de quinze no saben què és luxúria. E són tostemps tan castos que jamés entre ells no ha brega per femella, cascú ha la sua e, si l'un perd sa muller, o ella a ell, jamés no s'acosten a altre, ans van tot sols per los deserts.

Tanqueu l'elefant que us trameten en los jardins del vostre palau e, après vostres consells secrets e altres treballs, anatslo a esguardar per reposar lo veure. Pareu esment en com viu en un temps sense temps, sense presses e sense afany, oblidat d'ell mateix e només atent a l'herba fresca e a l'aigua clara. Pareu-hi esment, us ho prego e deixau que el rovell es mengi les vostres llances.

Escrita en lo nostre palau de Còrdova en la lluna d'agost, a cent cinquanta-cinc anys de la mort del profeta.

Carlemany, potser influït per la carta i el regal d'abd Al-Rahman, va abandonar el setge immediatament. Dissortadament, segons s'explica en el capítol 430 de la crònica abans esmentada, l'elefant no va arribar mai al palau de Carlemany, ja que el 15 d'agost del 778 va morir, com el famós Rotllà, víctima de les fletxes bascones.

(Transcripció i nota de Xavier Renedo)

